

**การประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
อิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
The Project Evaluation on Raising the Quality of Learning Management to
Learning Achievement based on Innovation through Professional
Learning Community**

มนต์เมืองไต้ รอดอยู่¹

Monmuangtai Rodyoo¹

(วันรับบทความ : 10 กุมภาพันธ์ 2563/วันแก้ไขบทความ : 2 มีนาคม 2563/วันตอบรับบทความ : 15 มีนาคม 2563)

(Received Date : February 10, 2020, Revised Date : March 2, 2020, Accepted Date : March 15, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการตามรูปแบบ CIPP มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน 1) กระบวนการ และ 2) ผลผลิต ของโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบ ตัวอย่าง ได้แก่ คณะครู จำนวน 145 คน จำแนกเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านกระบวนการและด้านผลผลิต จำนวน 110 และ 35 คน ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบบันทึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้; 1) ด้านกระบวนการ พบว่าการดำเนินงานตามโครงการเป็นไปตามแผนงาน ที่กำหนดและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน และ 2) ด้านผลผลิต พบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนด นั่นคือ หลังเข้าร่วมโครงการคณะครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ มีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีเยี่ยม และเกิดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 65.71

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม 73000 ประเทศไทย Email: monmuangtai.24@gmail.com

Rachineeburana School, Nakhon Pathom 73000 Nakhon Pathom Email: monmuangtai.24@gmail.com

Abstract

This research was a part of the project evaluation based on the CIPP model and purpose of this research were to evaluate 1) process and 2) product of raising the quality of learning management to learning achievement based on innovation through professional learning community project of Rachineeburana School, the path of systemically project evaluation. The samples were 145-teachers, classified as 110 and 35 informants of process and product respectively in academic year 2019 of Rachineeburana School and 3-experts. Research tools comprised of questionnaires, achievement test, and data recording form. Data analysis applied were percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The result of this research showed that; 1) process: it was found that accordance with the defined and effective operational plan in terms of planning, operation, inspection and operational improvement and 2) product; it was found that accordance by objectives of the specified project, after participating in the project the understanding about creating innovative learning management through professional learning community was higher than before, the process of instructional innovation development through the professional learning community of the participating teachers was an excellent level and the instructional innovations created through professional learning community can develop most students' achievement at the high level were equal to 65.71%.

Keyword: project evaluation, instructional innovation, professional learning community.

บทนำ

การศึกษายุคประเทศไทย 4.0 เป็นแนวคิดสำหรับการพัฒนากระบวนการทางการศึกษาทุกระบบ นำมาสู่การปรับโครงสร้างและนโยบายด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างเสริมสมรรถนะเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 เช่น ความอยากรู้อยากเห็น รักการอ่าน การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและมีความสามารถในการปรับตัว โดยมีองค์กรหรือบุคลากรสำหรับการติดตาม สนับสนุน ฝึกอบรมให้ครูและอาจารย์เข้าใจ ตลอดจนมีความรู้ ทักษะความสามารถที่จะทำตามหลักสูตรที่ปฏิบัติได้จริง รวมทั้งการปฏิรูปวิธีการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาเป็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) การศึกษาในยุค 4.0 จึงเป็นยุคที่การศึกษามีสาระสำคัญมากกว่าการเตรียมความพร้อมของคนหรือการให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ด้วย กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้แล้ว จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนรักที่จะเรียน มีคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการก้าวสู่การศึกษาในยุค 4.0 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อตอบสนองการพัฒนาไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อช่วยในการเพิ่มศักยภาพในการติดต่อสื่อสารกับต่างประเทศ 2) การส่งเสริมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 3) การพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน 4) การปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ 5) การพัฒนาปรับปรุงตำราเรียนให้มีมาตรฐาน 5 ดาว 6) การบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเหมาะสม 7) การพัฒนาบทบาทของครูจากผู้สอนเป็นโค้ช และ

8) การบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กภายใต้โครงการโรงเรียนดีใกล้บ้าน (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) นำมาสู่จุดเน้นการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2563 ที่มีหลักการคือ การให้ความสำคัญกับประเด็นคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกมิติ ทั้งนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการพลเรือน และผู้บริหารทุกระดับ ตลอดจนสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดการมัธยมศึกษา คือ 1) จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ หรือสะเต็มศึกษา (STEM Education) และภาษาต่างประเทศที่ 3 และ 2) ทำการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างทักษะพื้นฐานเชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพ (ณัฐพล ทิพสุวรรณ, 2562) เห็นได้ว่า แนวทางการปฏิรูปการศึกษาและจุดเน้นการศึกษาในปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูทั้งสิ้น การศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของบุคคลตามแนวคิดประเทศไทย 4.0 จึงจำเป็นต้องมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมและวิธีการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยไม่พึ่งพาแนวคิดจากต่างชาติเหมือนอดีต เพื่อบรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง (พาสนา จุรัตน์, 2561) แนวทางหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนให้บุคลากรทางการศึกษาก้าวไปสู่การเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ คือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมสมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา บริบท และนักเรียน ด้วยความรู้ในเนื้อหาผสมผสานกับความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูแต่ละบุคคล (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2560; วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2557) สอดคล้องกับแนวคิดของเมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล (2560) ที่อธิบายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพที่มีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ เพื่อการเรียนรู้ต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน ซึ่งจะถูกนำมาจัดการอย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมาคือครูมีความรู้ในเนื้อหา เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและวิธีการจัดการเรียนรู้ในที่สุด แต่ปัญหาและอุปสรรคประการหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนามาตรฐานคิดดังกล่าว คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่สภาพความจริงได้ดำเนินการเป็นอิสระจากกันโดยสิ้นเชิง

โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละงาน ได้แก่ งานหลักสูตร งานการจัดการเรียนรู้ งานนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้ และงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง การทำงานไม่ได้สอดประสานและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภายใต้เป้าหมายและแนวทางเดียวกัน คณะครูโรงเรียนราชินีบูรณะ จึงทำงานด้านการจัดการเรียนรู้แบบแยกส่วนจากการพิจารณาออกแบบการดำเนินการที่ไม่ได้ผสมผสานและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในเชิงระบบ ส่งผลให้กระบวนการสร้างนวัตกรรมและวิธีการจัดการเรียนรู้ตามฐานคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ เห็นได้ชัดจากรายงานการประเมินคุณภาพผลงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่กำหนดให้ทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนตามวงจร PAOR (Plan, Act, Observe, and Reflect) (สุวิมล ว่องวานิช, 2553) โดยขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflect) ได้กำหนดให้ใช้ผลจากการนิเทศและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาเป็นข้อมูลในการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของงานวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษา โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ในปีการศึกษา 2560 และ 2561 ซึ่งพบว่าเกิดนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการข้างต้นและมีคุณภาพที่ยอมรับได้เพียง 2 และ 1 นวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 1.57 และ 0.76 ของจำนวนครูผู้สอนทั้งหมด ตามลำดับ และผลจากการประเมินยังสะท้อนให้เห็นว่าคุณครูไม่ได้ ใช้ข้อมูลจากการนิเทศในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งไม่ได้นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ จากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและออกแบบการจัดการเรียนรู้ในวงรอบ ต่อไป (งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา, 2562)

ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม จึงจำเป็นต้องดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อ เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่ง การเรียนรู้ (School as Learning Community : SLC) โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อ 1) ส่งเสริมให้คณะครู โรงเรียนราชินีบูรณะ สร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการ ค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการในปีงบประมาณ 2563 จำแนกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาโครงการ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 และระยะที่ 2 การขยายผลโครงการ ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563

เพื่อให้การดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรม ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม มีกระบวนการที่ครบถ้วน และสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการครั้งนี้ขึ้น โดยเป็นการประเมินตามรูปแบบ CIPP ของ Stufflebeam and Shinkfield (1985) ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ซึ่งผลจากการประเมินบริบทพบว่า โครงการมีความต้องการจำเป็นและ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของครูในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ และผลจากการประเมินปัจจัยนำเข้าพบว่าโครงการมีความพร้อมในการดำเนินการเนื่องจาก มีบุคลากรที่มีขีดความสามารถในการพัฒนางาน มีโอกาสสูงในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการได้สำเร็จ โดยมี โอกาสและจุดแข็งมากพอที่จะขจัดผลกระทบของจุดอ่อนและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ นั่นคือ การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ หน่วยงานที่พร้อมสนับสนุน และนโยบายในการประเมินการปฏิบัติ หน้าที่ของครูตามเกณฑ์ ว21 ทั้งนี้ ผลการประเมินทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศแสดงถึงความพร้อมระดับสูงในการ ดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จ (มนต์เมืองไต้ รอดอยู่, 2562) การวิจัยเชิงประเมินครั้งนี้จะนำเสนอผล การประเมินในระหว่างและหลังการดำเนินโครงการด้านกระบวนการและผลผลิต ซึ่งจะให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ สำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาขยายผลโครงการเชิงพื้นที่ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินกระบวนการโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐาน นวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อประเมินผลผลิตโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐาน นวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1. ตัวอย่าง

ตัวอย่าง (Samples) ได้แก่

1) คณะครู จำนวน 145 คน ในปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนราชินีบูรณะ ได้มาจากการเลือกแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) (มาเรียม นิลพันธ์, 2554) ด้วยความเต็มใจ จำแนกเป็นผู้ให้ข้อมูลด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ดังนี้

1.1) คณะครู จำนวน 110 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินด้านกระบวนการ เนื่องจากเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมที่ 1-3

1.2) คณะครู จำนวน 35 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลการประเมินด้านผลผลิต เนื่องจากเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ในกิจกรรมที่ 4 และ 5 ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของโครงการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามที่กำหนด ซึ่งเกิดจากความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมจากคณะครูที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ 1-3

2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินด้านผลผลิต จากเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ 1) เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ 2) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) เป็นผู้มีผลงานด้านการจัดการเรียนรู้ปรากฏเป็นที่ยอมรับในระดับชาติขึ้นไป โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผลงานการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในโครงการ

2. ระยะเวลาการวิจัย

การวิจัยประเมินโครงการครั้งนี้ใช้ระยะเวลาการประเมินด้านกระบวนการและผลผลิตของโครงการ ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นระยะที่ 1 ของโครงการ รวมระยะเวลาการประเมินทั้งสิ้น 2 เดือน

3. โครงการที่มุ่งประเมิน

โครงการที่มุ่งประเมิน ได้แก่ โครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ระยะที่ 1 ซึ่งเป็นระยะพัฒนาโครงการ มีกิจกรรมตามโครงการจำนวน 5 กิจกรรมที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งมโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้แก่ คณะครูโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 110 คน

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาความสอดคล้องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนรู้ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำการเชื่อมโยงระหว่างการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการขับเคลื่อน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้แก่ คณะครูโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 110 คน

กิจกรรมที่ 3 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นกิจกรรมตามโครงการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาจากวิธีปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากกิจกรรมที่ 2 เพื่อพัฒนาให้เป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์กระบวนการ ADDIE Model ของ Kruse (2008) และความร่วมมือจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพและมีกระบวนการที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามหลักวิชาการ โดยตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้อง (Consistency) และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (Possibility) เป็นเบื้องต้น ผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนี้จะคัดเลือกจากคณะครูที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ 1 และ 2 และเต็มใจที่จะเข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโครงการ จำนวน 35 คน ตามความสมัครใจ

กิจกรรมที่ 4 การสร้างสรรค์ผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมตามโครงการที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นจากกิจกรรมที่ 3 ไปทดลองใช้ตามแนวคิดของขั้นการประเมินผลของ ADDIE Model และเรียบเรียงสรุปเป็นผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียน และดำเนินการจัดประกวดเพื่อคัดเลือกนวัตกรรมที่เป็นเลิศในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ความร่วมมือจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพิจารณาคัดเลือก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้แก่ คณะครูโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 35 คน จากกิจกรรมที่ 3

กิจกรรมที่ 5 การสร้างสรรค์ผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศและนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับโรงเรียน เป็นกิจกรรมตามโครงการที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม พัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ในกิจกรรมที่ 4 มาเสนอผลงานต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านพัฒนานวัตกรรมการศึกษาจากภายนอกโรงเรียน ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ประเมินผลงานการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อคัดเลือกเป็นนวัตกรรมระดับโรงเรียน ซึ่งสามารถเป็นต้นแบบในการขยายผลโครงการได้ในอนาคตผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้แก่ คณะครูโรงเรียนราชินีบูรณะ จำนวน 35 คน จากกิจกรรมที่ 4

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. แบบแผนของการวิจัย

การประเมินโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบหรือ CIPP Model ตามแนวคิดของ Stufflebeam and Shinkfield (1985) ซึ่งมีโมเดลของการประเมิน คือ เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับการตัดสินใจตามช่วงระยะเวลาของการบริหารจัดการโครงการ ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยประเมินโครงการด้านกระบวนการและผลผลิตของโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมการศึกษาผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ รายละเอียด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง ประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมการศึกษาผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ซึ่งหมายถึงมีความเห็นว่ารายการที่พิจารณามีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินโครงการ 4 ด้าน ตามแนวคิดของ Deming (1986) ประกอบด้วยด้านการวางแผน (Plan) ด้านการปฏิบัติ (Do) ด้านการตรวจสอบ (Check) และด้านการปรับปรุง (Act) จำนวนด้านละ 5 ข้อคำถาม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อคำถาม แปลผลประสิทธิภาพกระบวนการโดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นฐานตามแนวคิดของ Best (1995) ดังนี้, ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00, 3.51-4.50, 2.51-3.50, 1.51-2.50 และ 1.00-1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2552; ประสาท เนืองเฉลิม, 2556) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 0.86-1.00

2.2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีการให้คะแนนแบบตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใช้สำหรับทดสอบความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พบว่าข้อสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 20 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.71-1.00 จากการหาคุณภาพของข้อสอบรายข้อด้านความยากง่ายและด้านอำนาจจำแนก พบว่าเป็นข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายรายข้อตั้งแต่ 0.38-0.68 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.25-0.75 และมีค่าความเชื่อมั่นตามสูตร KR20 ของ Kuder Richardson (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543; เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2553; ประสาท เนืองเฉลิม, 2556) เท่ากับ 0.72

2.3 แบบประเมินประสิทธิภาพกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีลักษณะเป็นแบบประเมินเกณฑ์รวม (Holistic Rubric) สำหรับให้คะแนนกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คะแนนเต็ม 100 คะแนน กำหนดระดับคุณภาพของคะแนนการประเมินเป็น 4 ระดับ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ คะแนน 90-100, 80-89, 50-79 และ 0-49 หมายถึง กระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม, ระดับดี, ระดับปานกลาง, และระดับปรับปรุงตามลำดับ จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พบว่ามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.57-0.86

2.4 แบบบันทึกระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วยรายชื่อนวัตกรรม ประเภทการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ จำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา และระดับพัฒนาการ ทั้งนี้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยประเมินโครงการนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิ (Primary Data) และแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

3.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูก่อนเข้าร่วมโครงการ

3.2 สํารวจความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงานตามโครงการเพื่อค้นหาสารสนเทศที่ระบุถึงขั้นตอนการดำเนินงานที่ก่อกำเนิดปัญหาและอุปสรรค

3.3 ทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูหลังเข้าร่วมโครงการ

3.4 ประเมินประสิทธิภาพกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากผลงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านทางผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นกรรมการประเมินผลงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

3.5 รวบรวมข้อมูลระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นผลการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้จากแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านทางผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นกรรมการประเมินผลงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินครั้งนี้ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean: \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่อิสระต่อกัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2552; พิเชิต ฤทธิ์จัญญู, 2552) เทียบกับเกณฑ์การยอมรับที่กำหนด ดังนี้

4.1 ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพกระบวนการ

4.2 ใช้การทดสอบค่าทีในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4.3 ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์คุณภาพกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้

4.4 ใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์จำนวนนวัตกรรมที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ได้ในระดับสูงขึ้นไป

กรอบแนวคิดการประเมิน

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินเพื่อใช้ตัดสินคุณค่ารวมทั้งยอมรับประสิทธิภาพกระบวนการและผลผลิตของโครงการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมิน

การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือ	เกณฑ์การยอมรับ
กระบวนการ (Process)	1. ประสิทธิภาพกระบวนการ 1.1 ด้านการวางแผน 1.2 ด้านการปฏิบัติ 1.3 ด้านการตรวจสอบ 1.4 ด้านการปรับปรุง	1. แบบสอบถาม	$\bar{X} \geq 3.51$ (ทุกด้านและทุกรายการประเมิน)
ผลผลิต (Product)	1. ความรู้ความเข้าใจ	1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ	หลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
	2. กระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้	2. แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรม	$\bar{X} \geq 80$
	3. ระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้	3. แบบบันทึกระดับพัฒนาการ	จำนวนนวัตกรรมที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ได้ในระดับสูงขึ้นไป ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำเสนอผลการประเมินกระบวนการและผลผลิตของโครงการ ดังนี้

1. ผลการประเมินกระบวนการโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ผู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะครู จำนวน 110 คน ซึ่งเป็นสารสนเทศที่แสดงถึงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ผู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม

ข้อ	รายการประเมินประสิทธิภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
ด้านการวางแผน (Plan)		4.34	0.87	มาก
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ	4.55	0.50	มากที่สุด
2	การประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง และให้ข้อมูลที่ชัดเจน คงเส้นคงวา	4.03	0.86	มาก
3	การจัดทำสื่อกลางที่ใช้ในการติดตามการดำเนินโครงการและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวข้อง	4.79	0.41	มากที่สุด
4	ความเหมาะสมของกิจกรรมตามโครงการ	3.73	1.26	มาก
5	การสร้างความร่วมมือเพื่อประสิทธิผลของการดำเนินโครงการกับหน่วยงานภายนอก	4.61	0.49	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติ (Do)		4.27	0.99	มาก
6	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการแต่ละกิจกรรม	4.87	0.33	มากที่สุด
7	ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมตามโครงการ	4.42	0.50	มาก
8	ความสามารถในการแก้ไขปัญหาหรือการประสานงานของคณะทำงานในแต่ละกิจกรรม	4.42	0.50	มาก
9	ความน่าสนใจของการจัดกิจกรรมตามโครงการ	4.78	0.50	มากที่สุด
10	ความสามารถในการจัดกิจกรรมด้วยกลวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.78	1.22	มาก
ด้านการตรวจสอบ (Check)		4.28	0.77	มาก
11	ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายเน้นการประเมินตามสภาพจริง เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม	4.31	0.70	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมินประสิทธิภาพ	\bar{X}	S.D.	ระดับประสิทธิภาพ
12	มีดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	3.79	1.00	มาก
13	มีเกณฑ์ประเมินคุณภาพนวัตกรรม/ผลงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้	4.52	0.50	มากที่สุด
14	มีวิธีการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่รวดเร็ว ประหยัด และเกิดความคุ้มค่า	4.88	0.32	มากที่สุด
15	มีระบบการบันทึก วิเคราะห์ และประกาศคะแนนตามกิจกรรมที่รัดกุม ปลอดภัย มีลำดับขั้นตอนตามสายงานและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ	3.90	0.56	มาก
ด้านการปรับปรุง (Act)		4.40	0.64	มาก
16	มีการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานอย่างยุติธรรม ถูกต้องและตรงไปตรงมา	4.61	0.49	มากที่สุด
17	มีการจำแนกกลุ่มผู้เข้าอบรมตามคุณภาพงานและให้การพัฒนาตามศักยภาพอย่างเป็นลำดับ	4.93	0.26	มากที่สุด
18	มีการนำผลการประเมินแต่ละกิจกรรมมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมต่อไปอย่างเห็นได้ชัด	4.67	0.47	มากที่สุด
19	ความสามารถในการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมตามผลการประเมินแต่ละกิจกรรม	3.62	0.59	มาก
20	ความรวดเร็วในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาแหล่งข้อมูลสารสนเทศของโครงการ	4.15	0.36	มาก
ภาพรวม		4.31	0.83	มาก

จากข้อมูลในตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการทำงานตามโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปรับปรุง (Act) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.64) รองลงมาด้านการวางแผน (Plan) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.87) ส่วนด้านการปฏิบัติ (Do) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณารายข้อในรายการที่ 17 การจำแนกกลุ่มผู้เข้าอบรมตามคุณภาพงานและให้การพัฒนาตามศักยภาพอย่างเป็นลำดับ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) รองลงมา ได้แก่ รายการที่ 14 วิธีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ที่รวดเร็ว สามารถให้ข้อมูลได้ง่าย ประหยัด และเกิดความคุ้มค่า ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.32) และรายการที่ 6 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการแต่ละกิจกรรม ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33)

2. ผลการประเมินผลผลิตโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
อิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย
ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่ง
การเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้เข้าร่วมโครงการ ผลการประเมินคุณภาพของกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัด
การเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และผลการศึกษาระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมที่สร้างขึ้น แสดงดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้
ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 35 คน ซึ่งสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม
พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test for Dependent) แสดงผล
การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิด
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

คะแนนการทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	df	t-test
ก่อนเข้าร่วมโครงการ	35	12.11	2.36	34	15.48*
หลังเข้าร่วมโครงการ		16.57	1.97		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการจัด
การเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูก่อนเข้าร่วมโครงการของครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.11
คะแนน ($\bar{X} = 12.11$, S.D. = 2.36) และหลังเข้าร่วมโครงการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.57 ($\bar{X} = 16.57$, S.D. = 1.97)
ซึ่งคำนวณค่าสถิติทดสอบทีได้เท่ากับ 15.48 (df = 34) ทำให้สามารถสรุปได้ว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูหลังเข้าร่วมโครงการ
สูงกว่าก่อนร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 35 คน แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชน
แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.
1	การระบุเหตุผล ความจำเป็น ปัญหา และความต้องการใช้ นวัตกรรมจากการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	5	4.20	0.63
2	การระบุจุดประสงค์ของการพัฒนานวัตกรรมอย่างชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัญหาและถูกต้องตามหลักการ	5	4.26	0.61
3	การระบุแนวคิดจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมโดยเรียงเรียงเชื่อมโยง แต่ละแนวคิดนำมาสู่กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม	25	20.74	2.95
4	การพัฒนานวัตกรรมเป็นไปตามรูปแบบ ADDIE	15	13.71	1.51

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพของกระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.
5	การประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสม ความสอดคล้องเชิงทฤษฎี และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความหลากหลาย	5	3.80	0.68
6	การแสดงหลักฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังใช้นวัตกรรม	10	9.86	0.85
7	การแสดงผลการพัฒนานวัตกรรมและผลการนำไปใช้	10	8.86	2.13
8	การคำนวณและแปลผลคะแนนพัฒนาการที่ถูกต้อง	10	8.91	1.22
9	การระบุบุคคล/หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้อง ที่ทำให้การพัฒนานวัตกรรมประสบผลสำเร็จ ที่ครบทุกมิติ	10	7.77	1.17
10	การระบุเอกสารที่ควรอ้างอิงได้ครบถ้วนและสอดคล้องกัน ทั้งการอ้างอิงในเนื้อหาและการอ้างอิงท้ายบทความ	5	3.89	0.68
คะแนนเฉลี่ยรวม		100	86.00*	6.50

* มีคุณภาพในระดับดี

จากข้อมูลในตารางที่ 4 พบว่าโดยภาพรวม กระบวนการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 86.00 คะแนน ($\bar{X} = 86.00$, S.D. = 6.50) ซึ่งมีคุณภาพในระดับดี

2.3 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นผลการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้จากแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 35 คน โดยการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จากสูตร Gain Score แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำแนกตามระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนวัตกรรม	ระดับพัฒนาการจากสูตร Gain Score			
	ระดับสูงมาก	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต้น
จำนวน (เรื่อง)	-	23	11	1
จำนวน (ร้อยละ)	-	65.71	31.43	2.86

จากข้อมูลในตารางที่ 5 พบว่านวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 65.71 รองลงมาระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.43 และส่วนน้อยอยู่ระดับต้น คิดเป็นร้อยละ 2.86

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยประเมินโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

1. ด้านกระบวนการ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปรับปรุง (Act) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านการวางแผน (Plan) และด้านการตรวจสอบ (Check) ส่วนด้านการปฏิบัติ (Do) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดย

1.1 ด้านการวางแผน พบว่ามีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ โดยการสร้างความร่วมมือเพื่อประสิทธิผลของการดำเนินโครงการกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีการจัดทำสื่อกลางที่ใช้ในการติดตามการดำเนินโครงการและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์โครงการและให้ข้อมูลที่ชัดเจนและคงเส้นคงวา

1.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่ามีการปฏิบัติตามแผนทุกขั้นตอนด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งการอบรม การประกวดผลงาน การสะท้อนผลการสร้างนวัตกรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจอย่างต่อเนื่องและใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาและจัดการประสานงานในแต่ละกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่ามีการตรวจสอบผลการดำเนินงานที่รวดเร็ว ประหยัด เกิดความคุ้มค่าด้วยเครื่องมือวัดและประเมินผลในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ มีเกณฑ์ประเมินคุณภาพนวัตกรรมหรือผลงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ และมีการรับรองผลการประเมินจากผู้ช่วยผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของแบบบันทึก ทบทวนหลังการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีระบบการบันทึก วิเคราะห์ และประกาศคะแนนตามกิจกรรมที่รัดกุมปลอดภัยเป็นไปตามสายงาน

1.4 ด้านการปรับปรุง พบว่ามีการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานโดยนำผลการประเมินแต่ละกิจกรรมมาใช้ปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมต่อไปอย่างเห็นได้ชัด มีความรวดเร็วในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาแหล่งข้อมูลสารสนเทศของโครงการในเว็บไซต์งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเว็บไซต์ของโรงเรียน มีการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานอย่างยุติธรรม ถูกต้อง และตรงไปตรงมา

2. ด้านผลผลิต พบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนด หลังเข้าร่วมโครงการคณะครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ มีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 65.71

อภิปรายผล

จากข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยประเมินโครงการสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดและมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านการปรับปรุงมีประสิทธิภาพในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผน ด้าน

การตรวจสอบ และดำเนินการปฏิบัติ ตามลำดับ ซึ่งมีประสิทธิภาพในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำโครงการครั้งนี้ได้มีการศึกษาบริบทอย่างรอบด้าน ทั้งความต้องการจำเป็นของบุคลากรเกี่ยวกับการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขับเคลื่อนการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการปรับความเข้าใจ และสร้างความสอดคล้องระหว่างกระบวนการนิเทศ กระบวนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ความต้องการในเชิงนโยบายระดับสูง ทำให้ผู้บริหารและคณะครูผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียน พัฒนาตนเอง และพัฒนาโรงเรียนไปสู่การเป็นโรงเรียนชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทำให้เกิดการส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจ และความร่วมมือในการดำเนินโครงการอย่างสมัครใจ มีความตั้งใจ และพัฒนางานตามโครงการด้วยความทุ่มเท สอดคล้องกับแนวคิดของพนัส หันนาคินทร์ (2545) ที่อธิบายว่าตามหลักการบริหารถือว่าการสร้างขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จได้อย่างเต็มที่ และแนวคิดของเพ็ญพร ทองคำสุก (2553) และชวีวิน อ่อนลออ (2553) ที่อธิบายว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารช่วยพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานขององค์กรให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีอิทธิพลในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการสร้างวิสัยทัศน์และสร้างแนวทางใหม่ๆ ให้กับสถานศึกษา ประกอบกับการดำเนินโครงการมีการศึกษาและประเมินด้านบริบทซึ่งเป็นการประเมินก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งพบว่า การคัดเลือกบุคลากรเพื่อรับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการ และคณะทำงานฝ่ายต่างๆ มีความเหมาะสม โดยเกิดจากการเสนอชื่อบุคลากรจากฝ่ายบริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้าของโรงเรียนราชินีบูรณะ (มนต์เมืองใต้ รอดอยู่, 2562) เป็นผลทำให้ได้บุคลากรที่มีความสามารถสูง มีทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับงานตามโครงการ มีเอกลักษณ์และความถนัดเฉพาะบุคคล และได้รับการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียนในด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ สามารถประสานงานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินโครงการ จึงทำให้กระบวนการทำงานตามโครงการเกิดความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งในการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุง สอดคล้องกับแนวคิดของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ที่อธิบายว่า การคัดเลือกบุคลากรที่สามารถเพิ่มมูลค่า (Value Added) หาได้ยาก (Rarity) ยากที่จะเลียนแบบ (Inimitable) และสามารถจัดการได้ (Organizable) มาปฏิบัติงาน ย่อมสร้างผลผลิตและคุณค่าที่แตกต่างจากองค์กรอื่น เพราะมีกระบวนการทำงาน ทักษะความสามารถที่องค์กรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด แต่จากการให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมของคณะกรรมการดำเนินงานและผู้ทรงวุฒิ พบว่าบุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ในโรงเรียนราชินีบูรณะ ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแผนและการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือต่อการดำเนินงานเนื่องด้วยทัศนคติเชิงลบต่อการพัฒนางานด้านวิชาการ สอดคล้องกับผลการประเมินปัจจัยนำเข้าโดยการวิเคราะห์ SWOT ที่พบว่าจุดอ่อนประการหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ การมีบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ (มนต์เมืองใต้ รอดอยู่, 2562)

2. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ นั่นคือ หลังเข้าร่วมโครงการ คณะครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ มีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีเยี่ยม และเกิดนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ในระดับสูง เป็นจำนวนร้อยละ 65.71 โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกรายการ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการวางแผนดำเนินโครงการที่เป็นระบบ และกิจกรรมตามโครงการทั้ง 5 กิจกรรม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันโดยเริ่มจากการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในรูปแบบการอบรมคณะครูทั้งโรงเรียน การพัฒนาความสอดคล้องของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ และ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยหลักการของการเป็นพี่เลี้ยงแบบก้าวหน้า (Mentoring Forward) ซึ่งมีลักษณะการเป็นพี่เลี้ยงแบบแนวตั้งและแนวนอน มีการเรียนรู้แบบส่งผ่านและสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง โดยที่ผู้ได้รับการดูแล หลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แล้วก็จะปรับบทบาทไปเป็นพี่เลี้ยงเพื่อถ่ายทอดให้แก่ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าไปอีกทอดหนึ่ง (Byrne & Keefe, 2002) เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้กับคณะครูทั้งโรงเรียน จากนั้นเป็นการคัดเลือกคณะครูที่มีความสนใจและเต็มใจเข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงชั้นเรียนแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อเรียนรู้กระบวนการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมของ Kruse (2008) และใช้ความร่วมมือจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพด้วยกระบวนการที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามหลักวิชาการ ขั้นตอนต่อมาคณะครูจะทำการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ เรียบเรียงและสรุปเป็นผลการนำนวัตกรรมไปใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียน จากนั้นดำเนินการจัดประกวดเพื่อคัดเลือกนวัตกรรมที่เป็นเลิศในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับโรงเรียน ซึ่งกระบวนการและกิจกรรมดังกล่าวได้รับการออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทพื้นฐานของโรงเรียนจากหัวหน้างานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หัวหน้างานนิเทศการจัดการเรียนรู้ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทำให้เกิดกระบวนการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการทั้งเชิงทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ ส่งผลให้หลังเข้าร่วมโครงการ คณะครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ มีกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งความรู้ความเข้าใจและทักษะความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดผลลัพธ์เชิงบวกต่อคุณภาพนักเรียน นั่นคือ มีจำนวนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานของโครงการสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ในระดับสูง คิดเป็นจำนวนร้อยละ 65.71 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้แนวคิดของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพ มีการแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอด องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครูแต่ละคน จะถูกนำมาจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ผ่านการอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามมาคือ ครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ประกอบด้วย 1) การมีชุมชนกัลยาณมิตร 2) การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน 3) การมีภาวะผู้นำ 4) การเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ และ 5) การมีพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกัน (เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล, 2560) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์ และกรรทอง ออมสิน (2561) เรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระยะเวลา เนื้อหา ผู้เรียน และสภาพแวดล้อม ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการมีสมาชิกกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยให้ข้อเสนอแนะ ช่วยแก้ไขปัญหา รวมถึงให้กำลังใจ ภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีจากเพื่อนผู้สอนด้วยกัน ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือเทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและความสนใจของผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสุขและสนุกในการเรียนเพิ่มขึ้น และเห็นได้ว่ากระบวนการตามโครงการข้างต้นมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ

ที่ถูกต้องเป็นประการสำคัญ เนื่องจากเมื่อคณะครุมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเห็นแนวทางการพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จ ก็จะสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิ่งแก้ว ภูทองเงิน, ทิพาพร สุจारी และจิระพร ชะโน (2562) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาครูด้วยการสร้างชุมชนการเรียนรู้เริ่มต้นด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินกระบวนการและผลผลิตของโครงการ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการประเมินพบว่าโดยภาพรวมกระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่เนื่องจากด้านการปฏิบัติมีผลการประเมินน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นหากต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ ควรมีการทบทวนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติ โดยเฉพาะความสามารถในการจัดกิจกรรมด้วยกลวิธีที่หลากหลาย สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะทำให้กระบวนการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการประเมินพบว่าผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดทั้งทางด้านความรู้ความเข้าใจ กระบวนการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้จากแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และจำนวนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมระดับพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการมีพื้นฐานความรู้และเข้าร่วมโครงการตามความสมัครใจ กระบวนการดำเนินงานเกิดจากความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถภายในโรงเรียน และการประสานความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกโรงเรียน ดังนั้น หากมีการขยายผลโครงการในระยะที่ 2 ควรพิจารณาถึงปัจจัยสนับสนุนเหล่านี้เป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเชิงประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินระหว่างและหลังการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิตผ่านมุมมองของคณะครูผู้เข้าร่วมโครงการและผู้ทรงคุณวุฒิ การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลการประเมินในด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายทอดส่งต่อ หรือใช้รูปแบบการประเมินอื่น เพื่อให้ได้ผลการประเมินโครงการในทุกมิติที่เกี่ยวข้อง

2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลผลิตจากการทดสอบความรู้ความเข้าใจ การประเมินผลงานนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และการศึกษาจำนวนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมระดับพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านอื่นๆ มาใช้ประกอบการประเมินโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่หลากหลายมาใช้ในการสรุปผลการประเมิน

2.3 การวิจัยครั้งนี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านการตรวจสอบ และ 4) ด้านการปรับปรุง ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมปัจจัยในการดำเนินงานตามโครงการ การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการทบทวน ตรวจสอบ หรือสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพกระบวนการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถอธิบายความผันแปรของประสิทธิภาพได้สมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิ่งแก้ว ภูทองเงิน, ทิพาพร สุจारी และจิระพร ชะโน. (2562). รูปแบบการพัฒนาครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 13(2), 103-115.
- งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. (2562). *RACHAWADI Model: รูปแบบขับเคลื่อนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในชั้นเรียน*. นครปฐม: โรงเรียนราชินีบูรณะ.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชีวิน อ่อนลออ. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น)*.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2552). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. นนทบุรี: อินเทอร์เน็ต โปรเกรสซีฟ จำกัด.
- ณัฐพล ทีปสุวรรณ. (2562). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=54708&Key>.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *Education Reform & Entrance 4.0*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2016/nov/461.html>
- ประสาธน์ เถืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนัส หันนาคินทร์. (2545). *การบริหารบุคลากรในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- พาสนา จุลรัตน์. (2561). การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. *Veridian E-Journal, Silpakom University*, 11(2), 2363-2380.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2560). *ทักษะ 7C ของครู 4.0*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพร ทองคำสุก. (2553). *ตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น)*.
- มนต์เมืองไต้ รอดอยู่. (2562). *การประเมินบริบทและปัจจัยนำเข้าโครงการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอิงฐานนวัตกรรมผ่านแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนราชินี บูรณะ จังหวัดนครปฐม*. นครปฐม: โรงเรียนราชินีบูรณะ.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2554). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล. (2560). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางปฏิบัติสำหรับครู*. *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ*, 2(2), 214-228.
- ยุพาภรณ์ ติรไพรวงศ์ และกรองทอง ออมสิน. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางพัฒนาผู้สอนและผู้เรียน. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ*, 34(2), 164-172.
- เยวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2553). *การวัดและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2557). *การโค้ชเพื่อการรู้คิด*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุวิมล ว่องวานิช.. (2553). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Best, J.W. (1995). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Byrne, M.W. and Keefe, M.R. (2002). Building Research Competence in Nursing through Mentoring. *Journal of Nursing Scholarship*, 34(4), 187-201.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the Crisis*. MIT Center for Advanced Engineering Study.
- Kruse, K. (2008). *Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model*. Retrieved October 15, 2019. From http://www.transformivedesigns.com/id_systems.html.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (1985). *Systematic Evaluation*. Massachusetts: Kluwer-Nijhoff.

Translated Thai References

- Phuthongngoen, K., Sujaree, T. and Chano, J. (2019). A Model of Teacher Development Based on Professional Learning Community Concept to Enhance Public Mind of Primary School Students. *Rajabhat Maha sarakham University Journal*. 13(2), 103-115.
- Action Research Community. (2019). *RACHAWADI Model: Model to Drive Classroom Action Research (One School One Innovation Report)*. Nakhon Pathom: Rachineeburana School.
- Mongkonwanit, J. (2012). *Educational Organization and Personnel Administration*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Onnlaor, S. (2010). *The development of transformational leadership indicators of private university administrators in Thailand* (Doctor of Education Thesis, Khon Kaen University).
- Wongrattana, C. (2009). *Techniques for using statistics for research*. Nonthaburi: Inter Progressive Co., Ltd.
- Theapsuwan, N. (2019). *Policies and focus of the Ministry of Education, fiscal year 2020*. Retrieved October 17, 2019. From <https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=54708&Key>.
- Jareonsethasil, T. (2017). *Education Reform & Entrance 4.0*. Retrieved October 17, 2019. From <http://www.moe.go.th/websm/2016/nov/461.html>
- Nueangchaloem, P. (2013). *Teaching and Learning Research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Hannakhin, P. (2002). *School Personnel Management*. Bangkok: Netikul Printing.
- Chunrat, P. (2018). Learning management for learners in Thailand 4.0 eras. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 2363-2380.
- Ritcharun, P. (2009). *Principles of educational measurement and evaluation*. Bangkok: House of Kernis.
- Ritcharun, P. (2010). *Research for Learning Development Practice in the Classroom*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Dechakhup, P., and Yindesuk, P.(2017). *7C Skills of Teachers 4.0*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Thongkhamasuk, P. (2010). *Structure Equation Model of Transformational Leadership of Basic Education School Administrators* (Doctor of Education Thesis, Khon Kaen University).

-
- Rodyoo, M. (2019). *The Project Evaluation of Context and Input on Raising the Quality of Learning Management to Learning Achievement based on Innovation through Professional Learning Community of Rachineeburana School*. Nakhon Pathom: Rachineeburana School.
- Nilphan, M. (2011). *Educational Research Methodology*. Nakhon Pathom: Silpakorn University Press.
- Tanyarattanasrisakul, M. (2017). The professional learning community: Practices guidelines for teachers. *RMUTSB Acad. J. (HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)*, 2(2), 214-228.
- Tirapaiwong, Y., and Aomsin, K. (2018). Instructional Development through Professional Learning Communities: Guideline for Developing Teachers and Students, *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok*, 34(2), 164-172.
- Wiboonsri, Y.R. (2010). *Measurement and Construction of Achievement Tests*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Saiyott, L. and Saiyott, A. (2000). *Techniques for Measuring Learning*. Bangkok: Children Club.
- Wonghai, W. and Patphon, M. (2014). *Coaching for Thinking*. Bangkok: Charan Sanitwong Printing.
- The Secretariat of the Council of Education. (2016). *Thai Educational Conditions, 2014/2015 How to reform Thai education to catch up with the world in the 21st century*. Bangkok: The Secretariat of the Council of Education.
- Wongwanich, S. (2010). *Classroom Action Research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.